

รายงานข่าวกรองทางการเงิน
การเงินข้ามแดนปี พ.ศ. ๒๕๖๓
และการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
กับความผิดมูลฐานเกี่ยวกับการลักลอบหนีศุลกากร

กองข่าวกรองทางการเงิน สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ปปง.) ได้จัดทำ “รายงานข่าวกรองทางการเงินเชิงยุทธศาสตร์ : การเงินข้ามแดนปี พ.ศ. ๒๕๖๓ และการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินกับความผิดมูลฐานเกี่ยวกับการลักลอบหนีศุลกากร” ซึ่งเป็นความผิดมูลฐานตามมาตรา ๓ (๗) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ เนื่องด้วย Financial Action Task Force หรือ FATF ได้ให้คำแนะนำแต่ละประเทศนำไปเป็นมาตรการในการตรวจสอบการเงินข้ามแดน เพื่อป้องกันมิให้ผู้ก่อการร้ายหรืออาชญากรฟอกเงินที่ได้จากการกระทำความผิดด้วยวิธีการเงินข้ามพรมแดนประเทศรวมไปถึงผลการประเมินประเทศไทยด้านความสอดคล้องตามมาตรฐานสากล โดยรายงานฉบับนี้สำนักงาน ปปง. ได้จัดทำข้อมูลสถิติเกี่ยวกับรายงานการเงินสดข้ามแดนในปี ๒๕๖๓ ซึ่งเป็นข้อมูลที่สำคัญที่สำนักงาน ปปง. ได้รับจากรายงานธุรกรรมการเงินสดข้ามแดนผ่านระบบ Electronic Cross Border Cash Transaction Report System หรือ ECB จากด่านศุลกากรทั่วประเทศ และนำเสนอข้อมูลการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินกับการกระทำความผิดมูลฐานเกี่ยวกับการลักลอบหนีศุลกากร และได้นำเสนอสถิติผลการดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดมูลฐานดังกล่าวในห้วงเวลา ๕ ปี ตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๕๙ ถึงปีงบประมาณ ๒๕๖๓ เพื่อให้เห็นแนวโน้มเกี่ยวกับการดำเนินงาน และนำเสนอตัวอย่างพฤติการณ์การลักลอบเงินสดข้ามแดน เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำข้อมูลไปใช้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการตรวจสอบการเงินสดข้ามแดนที่ด่านชายแดนทั่วประเทศ ซึ่งอาจมีความเสี่ยงในการถูกใช้เป็นช่องทางฟอกเงินโดยการโอนเงินสดข้ามพรมแดนประเทศ หรือนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ตามอำนาจหน้าที่ ซึ่งมีข้อมูลรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑. สถานการณ์การเงินข้ามแดน

ข้อมูลจากระบบรายงานธุรกรรมการเงินสดข้ามแดนผ่านระบบ ECB ซึ่งสำนักงาน ปปง. ได้รับรายงานข้อมูลการเงินสดข้ามแดนจากด่านศุลกากร มีดังนี้

๑.๑ ข้อมูลสถิติการเงินข้ามแดน

ในปี ๒๕๖๓ (๑ มกราคม ถึง ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๓) สำนักงาน ปปง. ได้รับข้อมูลการเงินสดข้ามแดนผ่านระบบ ECB จากด่านศุลกากร จำนวน ๒๑ แห่ง รวมทั้งสิ้น ๖,๒๕๕ รายงาน เมื่อพิจารณาจำนวนเงินเข้าและจำนวนเงินออก พบว่าด่านศุลกากรที่มีจำนวนเงินเข้ามากที่สุดคือ ด่านศุลกากรท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ จำนวน ๗๕๑ ล้านบาทเศษ คิดเป็นร้อยละ ๘๘ ของจำนวนเงินเข้าทั้งหมด รองลงมาคือ ด่านศุลกากรท่าอากาศยานดอนเมือง ในส่วนของจำนวนเงินนำออกนั้น ด่านศุลกากรที่มี

จำนวนเงินนำออกมากที่สุดคือ ด้านศุลกากรระนอง จำนวน ๘๘๒ ล้านบาทเศษ คิดเป็นร้อยละ ๕๘ ของจำนวนเงินออกทั้งหมด รองลงมาได้แก่ ด้านศุลกากรท่าอากาศยานสุวรรณภูมิและด้านศุลกากรแม่สอด จังหวัดตาก ข้อมูลจำนวนเงินเข้าและออกจากด้านศุลกากรแต่ละแห่งปรากฏตามตารางที่ ๑ ดังนี้

ตารางที่ ๑ จำนวนเงินนำเข้าและนำออกที่มีการส่งข้อมูลจากด้านศุลกากรผ่านระบบ ECB ในปี ๒๕๖๓ เรียงลำดับตามผลรวมจำนวนเงินนำเข้าและนำออกจากมากไปหาน้อย (หน่วย : บาท)

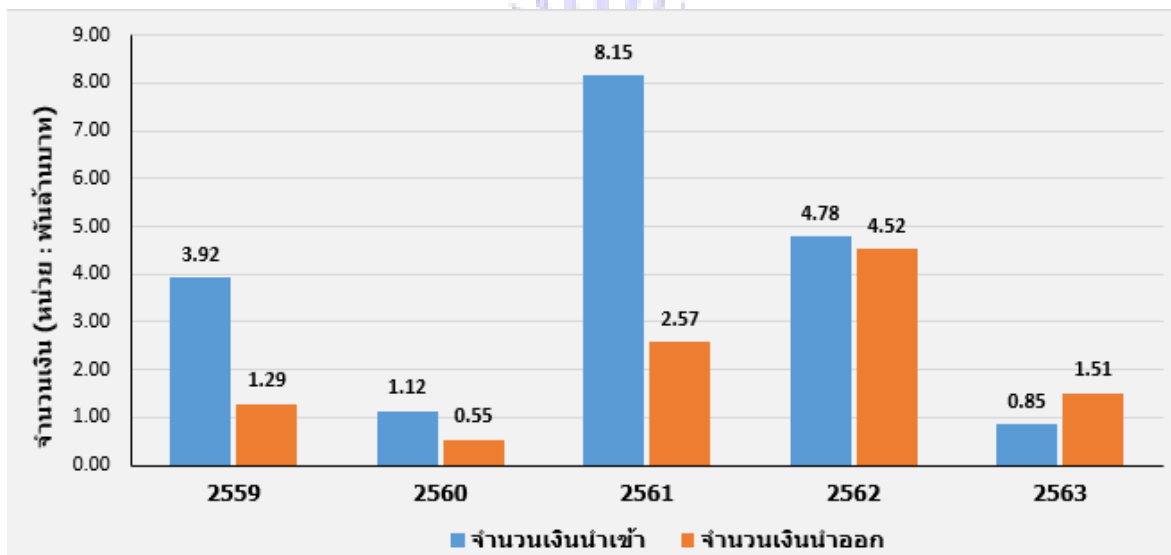
ลำดับ	ชื่อด่านหรือหน่วยงาน	จำนวนเงินนำเข้า (บาท)	จำนวนเงินนำออก (บาท)	รวม (บาท)
๑	ด้านศุลกากรท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ	๗๕๑,๓๒๒,๙๙๑	๒๓๕,๖๙๑,๒๒๘	๙๘๗,๐๑๔,๒๑๙
๒	ด้านศุลกากรระนอง	ไม่มีรายงาน	๘๘๑,๘๙๕,๕๘๘	๘๘๑,๘๙๕,๕๘๘
๓	ด้านศุลกากรแม่สอด จังหวัดตาก	ไม่มีรายงาน	๑๖๔,๑๘๗,๒๓๙	๑๖๔,๑๘๗,๒๓๙
๔	ด้านศุลกากรท่าอากาศยานดอนเมือง	๘๖,๐๐๗,๓๘๔	๔๙,๔๘๕,๕๓๐	๑๓๕,๔๙๒,๙๑๔
๕	ด้านศุลกากรแม่สาย จังหวัดเชียงราย	๑,๑๓๓,๓๑๐	๘๑,๘๔๓,๐๗๒	๘๒,๙๗๖,๓๘๒
๖	ด้านศุลกากรอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว	ไม่มีรายงาน	๕๒,๗๙๗,๕๖๒	๕๒,๗๙๗,๕๖๒
๗	ด้านศุลกากรท่าอากาศยานเชียงใหม่	๑๑๘,๔๑๘	๑๘,๒๘๗,๘๐๗	๑๘,๔๐๖,๒๒๕
๘	กองมาตรฐานพิธีการและราคาศุลกากร กรมศุลกากร	๑๓,๓๒๘,๖๔๓	ไม่มีรายงาน	๑๓,๓๒๘,๖๔๓
๙	ด้านศุลกากรหนองคาย	ไม่มีรายงาน	๙,๘๒๑,๐๔๖	๙,๘๒๑,๐๔๖
๑๐	ด้านศุลกากรสตูล	ไม่มีรายงาน	๘,๒๘๗,๐๒๕	๘,๒๘๗,๐๒๕
๑๑	สำนักงานศุลกากรกรุงเทพ ส่วนบริการศุลกากรสมุทรปราการ	๑,๕๓๕,๙๕๖	๓,๖๗๑,๓๖๗	๕,๒๐๗,๓๒๓
๑๒	สำนักงานศุลกากรกรุงเทพ ส่วนบริการศุลกากรไทรบุรี	๑,๗๐๑,๖๓๔	๑,๗๒๒,๘๙๒	๓,๔๒๔,๕๒๖
๑๓	สำนักงานศุลกากรท่าเรือแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี	ไม่มีรายงาน	๑,๙๒๗,๓๓๙	๑,๙๒๗,๓๓๙
๑๔	ด้านศุลกากรเชียงแสน จังหวัดเชียงราย	๑๗,๓๒๑	๑,๔๑๗,๒๘๓	๑,๔๓๔,๖๐๔
๑๕	ด้านศุลกากรท่าลี่ จังหวัดเลย	๒๐๘,๙๔๗	๑,๑๐๓,๖๙๑	๑,๓๑๒,๖๓๘
๑๖	ด้านศุลกากรท่าอากาศยานภูเก็ต	๓๒๓,๕๐๐	๕๙๙,๓๒๔	๙๒๒,๘๒๔
๑๗	สำนักงานศุลกากรกรุงเทพ ส่วนบริการศุลกากรพระสมุทรเจดีย์	ไม่มีรายงาน	๒๔๐,๘๙๙	๒๔๐,๘๙๙
๑๘	ด้านศุลกากรมุกดาหาร	ไม่มีรายงาน	๙๔,๔๘๖	๙๔,๔๘๖
๑๙	ด้านศุลกากรเชียงของ จังหวัดเชียงราย	ไม่มีรายงาน	๗๘,๖๘๘	๗๘,๖๘๘
๒๐	สำนักสืบสวนและปราบปราม กรมศุลกากร	ไม่มีรายงาน	๕๘,๗๖๑	๕๘,๗๖๑
๒๑	ด้านศุลกากรมาบตาพุด จังหวัดระยอง	ไม่มีรายงาน	๑๔,๗๒๙	๑๔,๗๒๙
	รวม	๘๕๕,๖๙๘,๑๐๔	๑,๕๑๓,๒๒๕,๕๕๖	๒,๓๖๘,๙๒๓,๖๖๐

จากตารางที่ ๑ มีข้อสังเกตว่า เมื่อพิจารณาข้อมูลการนำเงินเข้าและนำเงินออกเป็นรายบุคคล รายงานจากระบบ ECB บ่งชี้ว่า เมื่อเดือนมีนาคม ๒๕๖๓ ผู้นำเงินออกจากด้านศุลกากรระนองนำเงินออกเป็นจำนวนเงินระหว่างหลักหมื่นถึงหลักแสนบาท แต่มีบุคคลสัญชาติไทยรายหนึ่งนำเงินออกผ่านทางด้านศุลกากรนี้เป็นจำนวนหลายร้อยล้านบาท ส่งผลให้ด้านศุลกากรระนองมีตัวเลขสถิติผลรวมจำนวนเงินนำออกมากที่สุดในปี ๒๕๖๓ และเมื่อเปรียบเทียบข้อมูลสถิติกับปี ๒๕๖๒ พบว่า ด้านศุลกากรระนองมีรายงานจำนวนเงินนำออกเพียงประมาณ ๑๔ ล้านบาท ด้วยเหตุดังกล่าว ข้อมูลสถิติจำนวนเงินนำเข้าและนำออกจากด้านศุลกากรแต่ละแห่งในแต่ละปีอาจไม่ได้แสดงถึงจำนวนเงินตามปกติที่มีการนำเข้าและนำออก

จากด้านนั้น ๆ หากปีใดมีผู้นำเงินเข้าหรือออกที่เป็นรายใหญ่และมีจำนวนเงินมาก ปีนั้นก็จะสถิติจำนวนเงินพุ่งสูงขึ้นมากผิดปกติเมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลในปีที่ผ่านมา ซึ่งอาจส่งผลให้การพิจารณาแนวโน้มมีความคลาดเคลื่อน ทั้งนี้ ในส่วนของแนวโน้มปริมาณเงินนำเข้าและเงินนำออกในห้วงเวลา ๕ ปี (ปี ๒๕๕๙ ถึง ๒๕๖๓) พบว่าปริมาณเงินนำเข้าไม่มีแนวโน้มที่ชัดเจน โดยจำนวนเงินนำเข้าลดลงในปี ๒๕๕๙ ถึง ๒๕๖๐ จากนั้นเพิ่มสูงขึ้นมากในปี ๒๕๖๑ แล้วลดลงอย่างต่อเนื่องในปี ๒๕๖๒ ถึง ๒๕๖๓ สำหรับปริมาณเงินนำออกนั้น ไม่มีแนวโน้มที่ชัดเจนเช่นเดียวกัน โดยจำนวนเงินนำออกลดลงในปี ๒๕๕๙ ถึง ๒๕๖๐ จากนั้นจึงเพิ่มสูงขึ้นในปี ๒๕๖๑ ถึง ๒๕๖๒ แล้วลดลงในปี ๒๕๖๓ อีกประการหนึ่ง ปี ๒๕๖๑ เป็นปีที่มีจำนวนเงินนำเข้ามากที่สุด และปี ๒๕๖๓ เป็นปีที่มีจำนวนเงินนำเข้าน้อยที่สุด ปี ๒๕๖๒ เป็นปีที่มีจำนวนเงินนำออกมากที่สุด และปี ๒๕๖๐ เป็นปีที่มีจำนวนเงินนำออกน้อยที่สุด รายละเอียดตามแผนภูมิที่ ๑

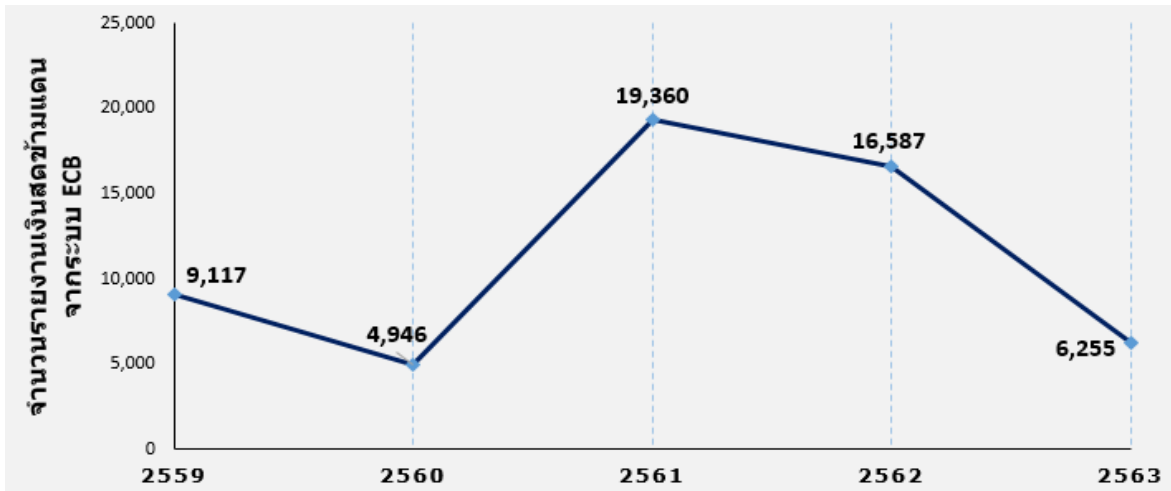
แผนภูมิที่ ๑ จำนวนเงินนำเข้า (กราฟแท่งสีฟ้า) และจำนวนเงินนำออก (กราฟแท่งสีน้ำตาล) เปรียบเทียบย้อนหลัง ๕ ปี (ปี ๒๕๕๙ ถึง ๒๕๖๓) (หน่วย : พันล้านบาท)

เมื่อพิจารณาแนวโน้มจำนวนรายงานการขเงินสดข้ามแดนจากระบบ ECB ในห้วงเวลา ๕ ปี (ปี ๒๕๕๙ ถึง ๒๕๖๓) พบว่าในปี ๒๕๕๙ ถึง ๒๕๖๐ รายงานฯ มีจำนวนลดลง จากนั้นจึงเพิ่มขึ้นในปี ๒๕๖๑ แต่จำนวนรายงานฯ ลดลงอีกครั้งในปี ๒๕๖๒ ต่อเนื่องจนถึงปี ๒๕๖๓ ข้อมูลปรากฏตามแผนภูมิที่ ๒

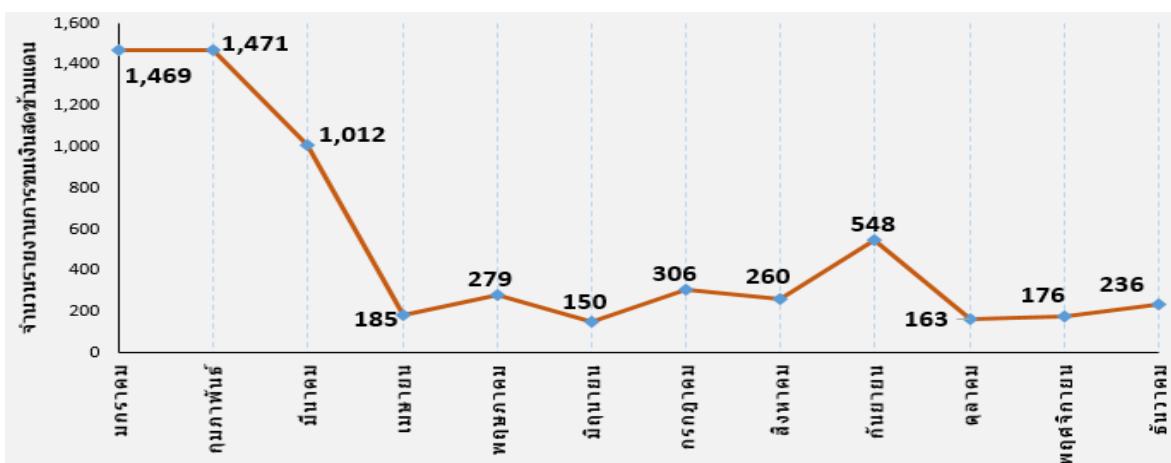

แผนภูมิที่ ๒ จำนวนรายงานการขเงินสดข้ามแดน ที่สำนักงาน ปปง. ได้รับจากระบบ ECB ในห้วงเวลา ๕ ปี (ปี ๒๕๕๙ ถึง ๒๕๖๓)

ทั้งนี้ พบข้อสังเกตเกี่ยวกับจำนวนรายงานการขเงินข้ามแดนและจำนวนเงินที่ขข้ามแดนลดลงในปี ๒๕๖๓ ซึ่งอาจมาจากปัจจัยของการแพร่ระบาดของโรค covid-๑๙ โดยข้อมูลสถิติจำนวนรายงานฯ ในปี ๒๕๖๓ บ่งชี้ว่า ในเดือนเมษายน ถึง ธันวาคม ๒๕๖๓ จำนวนรายงานฯ ที่สำนักงาน ปปง. ได้รับจากด่านศุลกากรแต่ละแห่งมีจำนวนลดลงอย่างมาก โดยได้รับรายงานฯ เพียงเดือนละประมาณ ๒๐๐ ถึง ๕๐๐ รายงานฯ จากเดิมที่ได้รับรายงานฯ เป็นจำนวนประมาณ ๑,๐๐๐ ถึง ๑,๕๐๐ รายงานฯ ในเดือนมกราคม ถึง มีนาคม ๒๕๖๓ อีกประการคือ ในห้วงเดือนเมษายน ถึง ธันวาคม ๒๕๖๓ พบว่ารายงานฯ ส่วนใหญ่เป็นรายงานการขเงินออกผ่านด่านศุลกากรแม่สอด จังหวัดตาก สาเหตุอาจเนื่องมาจากแรงงานชาวพม่าจำนวนมากเดินทางกลับประเทศพม่าในช่วงที่มีการระบาดของโรค covid-๑๙ ข้อมูลปรากฏตามแผนภูมิที่ ๓

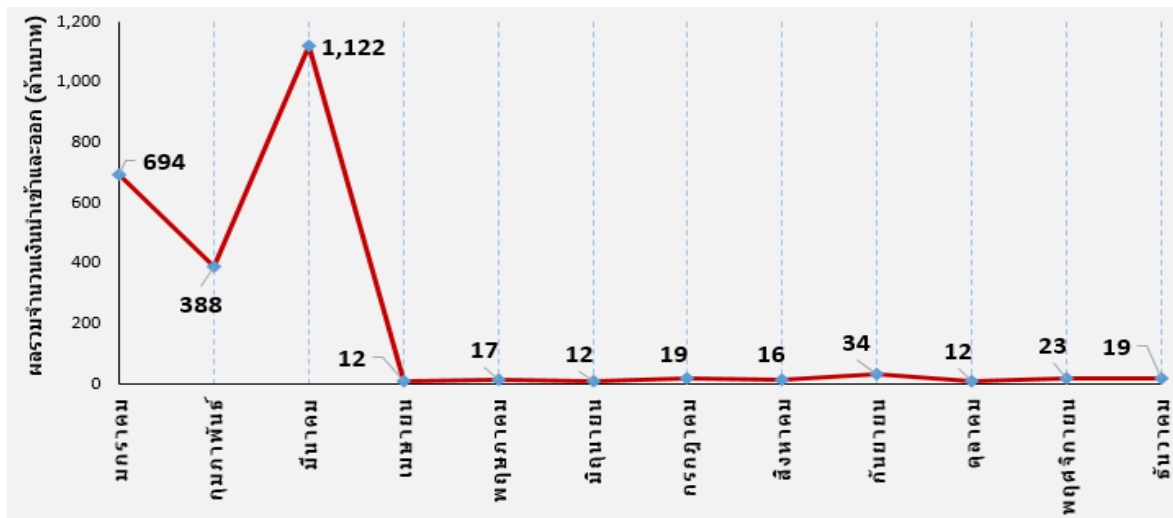
แผนภูมิที่ ๓ จำนวนรายงานการขเงินสดข้ามแดนรายเดือน ที่สำนักงาน ปปง. ได้รับจากระบบ ECB ในปี ๒๕๖๓

นอกจากจำนวนรายงานฯ ที่ลดลงแล้ว จำนวนเงินที่ชนข้ามแดนก็ลดลงเช่นเดียวกัน กล่าวคือ ในห้วงเดือนมกราคม ถึง มีนาคม ๒๕๖๓ ผลรวมจำนวนเงินนำเข้าและนำออกอยู่ที่ประมาณ ๓๐๐ ถึง ๑,๑๐๐ ล้านบาท แต่ในเดือนเมษายนจนถึงธันวาคม ๒๕๖๓ ที่มีการแพร่ระบาดของโรค covid-๑๙ ผลรวมจำนวนเงินฯ ลดลงเป็นอย่างมาก โดยลดลงเหลือเพียงเดือนละประมาณ ๑๐ ถึง ๓๐ ล้านบาท ข้อมูลปรากฏตามแผนภูมิที่ ๔

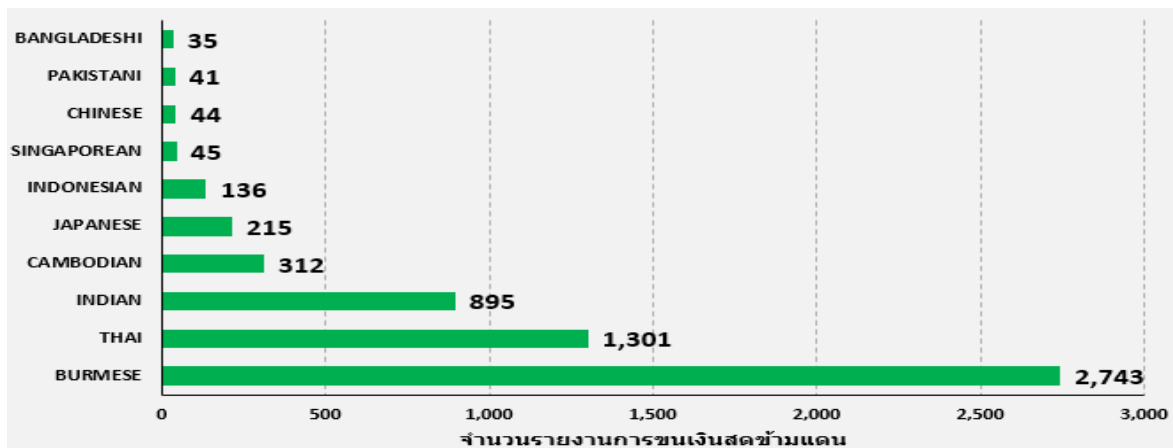
แผนภูมิที่ ๔ ผลรวมจำนวนเงินนำเข้าและนำออกรายเดือนที่สำนักงาน ปปง. ได้รับจากระบบ ECB ในปี ๒๕๖๓ (หน่วย : ล้านบาท)

๑.๒ ข้อมูลสถิติสัญชาติของผู้ชนเงินข้ามแดน

ข้อมูลเกี่ยวกับสัญชาติของผู้ชนเงินข้ามแดน ในปี ๒๕๖๓ พบว่า สัญชาติที่มีรายงานการชนเงินสดข้ามแดนเป็นจำนวนมากที่สุดคือสัญชาติพม่า จำนวน ๒,๗๔๓ รายงาน รองลงมาคือสัญชาติไทย อินเดีย กัมพูชา ญี่ปุ่น อินโดนีเซีย ข้อมูลปรากฏตามแผนภูมิที่ ๕

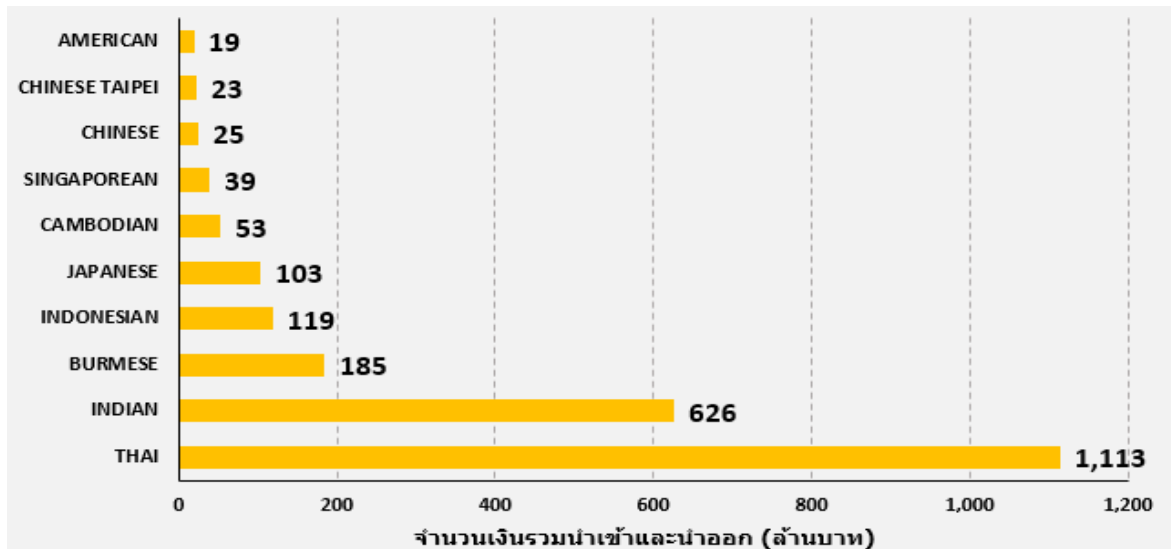
แผนภูมิที่ ๕ จำนวนรายงานการชนเงินสดข้ามแดนในปี ๒๕๖๓ จำแนกตามสัญชาติ (แสดงเฉพาะ ๑๐ สัญชาติแรก)

อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาผลรวมจำนวนเงินนำเข้าและจำนวนเงินนำออกข้ามแดน พบว่าบุคคลสัญชาติไทยมีการขนเงินข้ามแดนจำนวนมากที่สุด คือ ๑,๑๑๓ ล้านบาท รองลงมาคือสัญชาติ อินเดีย พม่า อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น และกัมพูชา ข้อมูลปรากฏตามแผนภูมิที่ ๖

แผนภูมิที่ ๖ ผลรวมจำนวนเงินนำเข้าและนำออกในปี ๒๕๖๓ จำแนกตามสัญชาติ (แสดงเฉพาะ ๑๐ สัญชาติแรก)

๑.๓ ข้อมูลสถิติประเทศต้นทางและปลายทางที่ขนเงินข้ามแดน

ในปี ๒๕๖๓ ประเทศต้นทาง/ปลายทางที่ขนเงินสดข้ามแดน จากการตรวจสอบข้อมูล พบว่า เส้นทางระหว่างประเทศที่มีการขนเงินสดข้ามแดนผ่านด่านศุลกากรทางอากาศเป็นจำนวนมาก ได้แก่

- กรุงเทพมหานคร - สิงคโปร์ หรือ สิงคโปร์ - กรุงเทพมหานคร
- กรุงเทพมหานคร - โตเกียว หรือ โตเกียว - กรุงเทพมหานคร
- กรุงเทพมหานคร - ฮองกง หรือ ฮองกง - กรุงเทพมหานคร
- กรุงเทพมหานคร - จาการ์ตา หรือ จาการ์ตา - กรุงเทพมหานคร

สำหรับด่านศุลกากรทางบก เส้นทางระหว่างประเทศที่มีการขนเงินสดข้ามแดนเป็นจำนวนมากในลำดับต้น ๆ คือ

- เมียวดี - แม่สอด หรือ แม่สอด - เมียวดี (ด่านศุลกากรแม่สอด จังหวัดตาก)
- ท่าซี้เหล็ก - แม่สาย หรือ แม่สาย - ท่าซี้เหล็ก (ด่านศุลกากรแม่สาย จังหวัดเชียงราย)

ในส่วนของด่านศุลกากรทางทะเลนั้น ด่านศุลกากรระนอง เป็นด่านฯ ทางทะเลที่มีจำนวนเงินขนข้ามแดนมากที่สุด เมืองและประเทศปลายทาง/ต้นทางของด่านฯ ดังกล่าวคือ เมืองเกาะสอง ประเทศพม่า

เนื่องจากข้อมูลที่สำนักงาน ป.ป.ง. ได้รับจากระบบรายงานธุรกรรมการชนเงินสดข้ามแดน (Electronic Cross Border Cash Transaction Report System หรือ ECB) มีข้อมูลที่ผู้ชนเงินสดข้ามแดน แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากรไม่ว่าจำนวนเงินนั้นจะถึงเกณฑ์ที่ต้องแจ้งหรือไม่ก็ตาม ส่งผลให้ข้อมูลมีจำนวนมากและมีรายงานฯ ที่มีจำนวนเงินไม่ถึงเกณฑ์ที่ต้องแจ้งรวมอยู่ด้วย ทั้งนี้ การพิจารณาจำนวนเงิน สดที่ชนข้ามแดนเพียงอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอในการสกัดกั้นการฟอกเงินโดยการชนเงินสดข้ามพรมแดน ประเทศหรือการดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดมูลฐานเกี่ยวกับการลักลอบหนี ศุลกากร และถึงแม้จะตรวจพบว่าการชนเงินสดเป็นจำนวนมากเข้าหรือออกนอกประเทศ ก็ยังไม่สามารถ วิเคราะห์ได้ทันทีว่าการชนเงินสดดังกล่าวเกี่ยวข้องกับการฟอกเงิน หรืออาชญากรรมประเภทใดหรือไม่ หรือเป็นการชนเงินสดข้ามแดนเพื่อนำเงินไปใช้ในทางธุรกิจ ดังนั้น การนำข้อมูลจากระบบ ECB ไปใช้ จำเป็นต้องพิจารณาพยานหลักฐานและข้อมูลอื่น ๆ ควบคู่ไปด้วยเช่น พฤติการณ์ที่น่าสงสัย ประวัติ อาชญากรรม ข้อมูลด้านความเสี่ยงเกี่ยวกับประเทศต้นทาง-ปลายทาง ข้อมูลรายชื่อบุคคลที่ต้องเฝ้าระวัง เป็นพิเศษ รวมถึงข้อมูลจากระบบ AERS และ ERS ของสำนักงาน ป.ป.ง. เอง ด้วย

๒. การบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินกับการชนเงินข้ามแดนและการนำ ข้อมูลจากระบบ ECB ไปใช้ประโยชน์

โดยในห้วงเวลา ๕ ปี ตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๕๙ ถึงปีงบประมาณ ๒๕๖๓ มีเพียง ๓ ปีงบประมาณที่มีการออกคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐานเกี่ยวกับการ หนีศุลกากร ได้แก่ ปีงบประมาณ ๒๕๖๐ ๒๕๖๑ และ ๒๕๖๓ จึงยังไม่สามารถพิจารณาแนวโน้มได้แน่ชัด และจากข้อมูลในคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินฯ สำนักงาน ป.ป.ง. ได้สรุปรูปแบบหรือพฤติกรรม (Typology) เกี่ยวกับการลักลอบหนีศุลกากร/ลักลอบชนเงินข้ามแดน เพื่อใช้เป็นข้อสังเกตพฤติกรรมของกลุ่ม อาชญากรรม ไว้ดังนี้

พฤติกรรมที่ ๑ บุคคลสองรายเดินทางด้วยรถยนต์กระบะมาถึงบริเวณด่านศุลกากรแม่ สาย จังหวัดเชียงราย เมื่อเจ้าหน้าที่ศุลกากรและทหารตรวจค้นก็พบว่ามีธนบัตรไทย รวมมูลค่ามากกว่า ๓.๗ ล้านบาท ซึ่งบุคคลทั้งสองไม่สำแดงเงินดังกล่าวต่อเจ้าหน้าที่ศุลกากร เจ้าหน้าที่ฯ จึงจับกุมบุคคล ทั้งสองในความผิดฐานร่วมกันพยายามนำของ (เงินตรา) ที่ยังไม่ผ่านพิธีการศุลกากรเข้ามาในราชอาณาจักร

พฤติกรรมที่ ๒ เจ้าหน้าที่ศุลกากรหนองคายพบรถยนต์คันหนึ่งพร้อมผู้โดยสารรวม คนขับจำนวน ๓ คน กำลังจะข้ามสะพานมิตรภาพไทย-ลาว แห่งที่ ๑ ขณะที่รถยนต์คันดังกล่าวเคลื่อนที่ผ่าน จุดตรวจคนเข้าเมืองและจุดตรวจศุลกากรจุดสุดท้าย บุคคลในรถได้ยื่นเอกสารให้เจ้าหน้าที่ฯ พร้อมเคลื่อน รถเพื่อออกนอกราชอาณาจักร เจ้าหน้าที่ด่านศุลกากรหนองคายเรียกให้หยุดรถเพื่อขอตรวจค้น ก่อนตรวจ ค้นเจ้าหน้าที่ฯ สอบถามบุคคลทั้ง ๓ ว่ามีของต้องสำแดงหรือของต้องห้ามหรือไม่ บุคคลทั้ง ๓ แสดงสี หน้าที่เป็นกังวลและไม่ตอบคำถาม เจ้าหน้าที่ฯ จึงขอตรวจค้นและพบธนบัตรไทยซุกซ่อนในช่องลับของเบาะ หลังรถยนต์ จำนวน ๒๘ ล้านบาท และในช่องลับของตู้ลำโพงในกระโปรงหลังรถอีกจำนวน ๑๐ ล้านบาท ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวเป็นการลักลอบนำเงินตราออกนอกราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือไม่ผ่านพิธี การศุลกากร

พฤติกรรมที่ ๓ บุคคลสัญชาติลาวรายหนึ่งถูกเจ้าหน้าที่ศุลกากรด่านศุลกากรหนองคายจับกุมในข้อหาโอนเงินตราออกนอกราชอาณาจักรเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดฯ จากการตรวจค้นพบเงินตราไทยจำนวนมากกว่า ๔.๙ ล้านบาท โดยบุคคลรายดังกล่าวไม่ได้สำแดงรายการเงินตราออกนอกราชอาณาจักรต่อเจ้าหน้าที่ศุลกากร และจากการตรวจสอบเพิ่มเติมยังพบว่าบุคคลดังกล่าวมีบัญชีเงินฝากธนาคารในประเทศไทย ซึ่งเป็นบัญชีที่มีการโอนและรับโอนเงินค่ายาเสพติดจากบัญชีเงินฝากอื่น ๆ ผ่านช่องทาง internet banking เข้าไปยังบัญชีฯ ของบุคคลรายนี้ นอกจากนี้ยังพบว่ามีการใช้บัตร ATM ที่ผูกกับบัญชีเงินฝากของบุคคลรายนี้ทยอยถอนเงินสดผ่านตู้ ATM ในเวลาใกล้เคียงกันอีกประการคือ พบว่าบัญชีเงินฝากที่โอนเงินไปยังบัญชีฯ ของบุคคลรายนี้มีเจ้าของบัญชีเป็นบุคคลสัญชาติลาวและหลายบัญชีฯ ถูกอายัดตามคำขอของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเนื่องจากบัญชีฯ มีความเกี่ยวข้องกับคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

๓. การดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐานเกี่ยวกับการลักลอบหนีศุลกากรตามมาตรา ๓ (๗) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

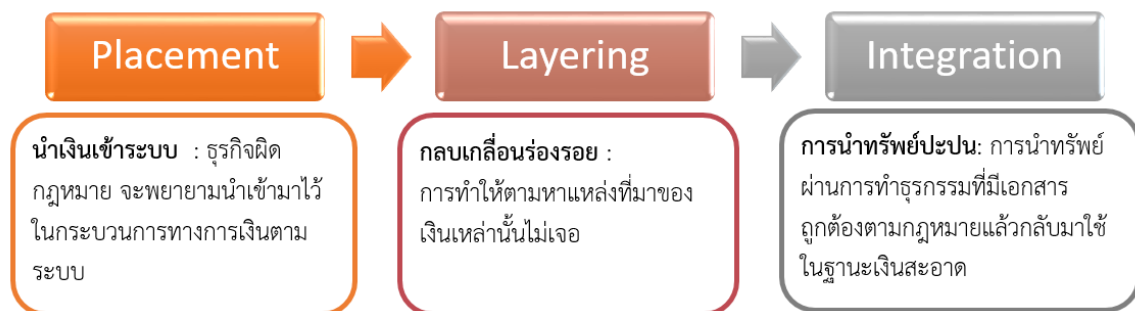
ความผิดเกี่ยวกับการลักลอบหนีศุลกากรตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรถือว่าเป็นความผิดมูลฐานตามมาตรา ๓ (๗) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ดังนั้น สำนักงาน ปปง. จึงมีบทบาทสำคัญในการดำเนินมาตรการในทางแพ่งโดยการยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด เพื่อดำเนินการให้ทรัพย์สินดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดิน โดยในห้วงเวลา ๕ ปีงบประมาณที่ผ่านมา ตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๕๙ ถึงปีงบประมาณ ๒๕๖๓ มีคดีสำนักงาน ปปง. ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการธุรกรรมให้ดำเนินการตรวจสอบธุรกรรมหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามมาตรา ๓ (๗) จำนวน ๕๙ คำสั่ง และตามมาตรา ๓ (๗) ควบคู่กับความผิดมูลฐานอื่นหรือความผิดอาญามูลฐานฟอกเงิน จำนวน ๓๕ คำสั่ง ซึ่งเป็นผลมาจากการนำฐานข้อมูลจากระบบ ECB มาใช้ประโยชน์ในการดำเนินมาตรการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย รวมทั้งการกระทำความผิดอาญาดูอื่น และความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ในการเฝ้าติดตามพฤติกรรมของผู้ขนเงินข้ามแดนอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง ซึ่งหากไม่มีการเฝ้าติดตามอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง ย่อมเป็นการยากที่จะดำเนินมาตรการป้องกันและปราบปรามการขนเงินข้ามแดนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔. กระบวนการฟอกเงินของลักลอบขนเงินข้ามแดนที่เกี่ยวข้องกับผู้มีหน้าที่รายงาน

จุดสำคัญของการฟอกเงินโดยใช้กระบวนการลักลอบขนเงินข้ามแดน คือต้องพยายามนำเงินผิดกฎหมายมาเข้าสู่กระบวนการตามระบบให้ได้ (Placement) วิธีการหลีกเลี่ยงการตรวจสอบก็คือแบ่งเงินออกเป็นส่วนย่อยให้ต่ำกว่ามูลค่าที่กฎหมายกำหนด แล้วแยกโอนเงินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของสถาบันการเงินหรือผู้ให้บริการทางการเงิน หรือแยกยอดนำเงินฝากบัญชีธนาคาร เพื่อที่จะได้ไม่ถูกรายงานกลุ่มผู้ลักลอบขนเงินข้ามแดน มักใช้ขั้นตอนนี้เพื่อช่วยให้สามารถนำเงินเข้าสู่กระบวนการทางการเงินตามระบบ เพื่อการสร้าง ความซับซ้อน (Layering) มักจะใช้การกระจายปริมาณการโอนเงินในแต่ละครั้งออกไป

หลาย ๆ แห่งเพื่อให้การตรวจสอบแหล่งที่มาทำได้ยากมากขึ้น หรือใช้ธุรกิจในการออกใบเสร็จส่งสินค้าเพื่อเป็นการซ่อนเงิน โดยจะรวมเอามูลค่าของสินค้านั้นเข้ากับการส่งเงินที่ผิดกฎหมายเข้าไปด้วย ซึ่งจะทำให้เกิดความสับสนระหว่าง มูลค่าของสินค้า กับมูลค่าเงินโอนที่รวมอยู่ในราคาของสินค้านั้น และการขนส่งสินค้าออกนอกประเทศนั้นมีกระบวนการหลายขั้นตอน ก็จะทำให้การติดตามร่องรอยการฟอกเงินทำได้ยากมากขึ้น การปะปนเงินเพื่อเปลี่ยนรูปของเงิน (Integration) ที่ดูเสมือนว่าจะถูกต้องตามกฎหมาย ให้กลายเป็นเงินที่ถูกกฎหมาย ซึ่งเป็นไปได้อย่างมากที่ผู้ลักลอบขนเงินข้ามแดน มีความเกี่ยวพันอย่างใกล้ชิดกับการทำธุรกิจประเภทอื่น ทำให้เกิดการนำเงินมาปะปนหรือรวมเงินได้ง่ายขึ้น ดังนี้

สิ่งบอกรหัส (RED FLAGS)

เพื่อเป็นการสนับสนุนมาตรการเชิงรุกในการเฝ้าระวังกลุ่มลักลอบขนเงินข้ามแดน/การลักลอบหนีศุลกากร มิให้เกิดการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงผ่านสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพ สำนักงาน ปปง. โดยกองกำกับและตรวจสอบได้รวบรวมสิ่งบอกรหัส (Red flags Indicators) จากต่างประเทศ^๑ ที่สอดคล้องกับบริบทของประเทศไทย^๒ เพื่อสนับสนุนสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพ โดยการนำธุรกรรมของผู้ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มลักลอบขนเงินข้ามแดนส่วนใหญ่มีข้อสังเกตพฤติกรรมที่ผิดปกติ ดังนี้

- บัญชีธนาคารของผู้ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มลักลอบขนเงินข้ามแดนส่วนใหญ่จะมีแต่รายการฝากเงินมากกว่าถอนเงิน โดยรายการฝากเหล่านี้มีทั้งเงินสด และเช็ค โดยมากมักจะเป็นการฝากเข้ามาโดยกลุ่มคนในชุมชนชาวต่างชาติ เช่นจากกลุ่มชนชาวอัฟกานิสถาน, บังคลาเทศ, อินเดีย, ปากีสถาน และโซมาเลีย
- เช็คต่าง ๆ จะมีการเขียนสัญลักษณ์บางอย่างไว้ เช่น ชื่อ(คาดว่าน่าจะเป็นชื่อผู้รับเงินปลายทาง) หรือมีสัญลักษณ์บ่งบอกว่ามีการซื้อขายสินค้ากันด้วยเงินตามจำนวนในเช็คนั้น ซึ่งที่เคยพบก็คือ เช็คส่วนใหญ่จะเขียนคำว่า “สร้อยคอ” ไว้บนเช็คอย่างชัดเจน เพื่อแสดงให้เห็นเสมือนว่าเป็นการจ่ายเงินเพื่อซื้อขายเครื่องประดับ

^๑ A guidance to understand hawala and to establish the nexus with Terrorist financing. สืบค้น 22 มีนาคม 2564 จาก http://files.acams.org/pdfs/2018/A_Guidance_to_Understanding_Hawala_G_Martis.pdf หน้า 21

^๒ พ.อ.ริบตี อัมพูนันท์, Hawala ธุรกรรมทางการเงินของกลุ่มก่อการร้าย, สืบค้น 22 มีนาคม 2564 2563 จาก https://www.academia.edu/39920325/Hawala_ธุรกรรมทางการเงินของกลุ่มก่อการร้าย

- มักมีการประกอบธุรกิจอย่างอื่นร่วมในการดำเนินกิจการ เช่น เคาน์เตอร์บริการ ส่งออก-นำเข้าสินค้า บริการการเดินทางและท่องเที่ยว, ขายเครื่องประดับ (ทอง และเพชรพลอย), แลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ, ขายพรม, ขายรถมือสอง, บริการรถเช่า (แบบไม่ใช่เครือข่าย หรือได้รับลิขสิทธิ์จากบริษัทบริการรถเช่า) และซื้อ-ขายโทรศัพท์มือถือ

- มีการเคลื่อนไหวของเงินสดทุกวัน
- บัญชีธนาคารที่เป็นรายได้จากการประกอบธุรกิจ แต่กลับไม่มีเชื่อมโยงที่ชัดเจนกับธุรกิจอื่น ๆ
- ได้รับธุรกรรมปริมาณมากจากลูกค้ารายเดียว
- โอนเงินไปยังธุรกิจที่ไม่มีความเชื่อมโยงกันอย่างชัดเจนกับต้นทาง
- ธุรกรรมที่ไม่มีกิจกรรมเชิงพาณิชย์หรือทางเศรษฐกิจจริง ที่เกี่ยวข้องกับบัญชีส่วนบุคคล /

ธุรกิจ

- มีเงินหมุนเวียนในบัญชีสูงไม่สอดคล้องกับรายได้
- ร้านขายของชำหรือสินค้าเบ็ดเตล็ดที่มีเงินสดจำนวนมาก

สำหรับในประเทศไทยนั้น มีสิ่งบอกรหัส (Red flags Indicators) โดยพบว่ามีการใช้บัตร ATM ที่ผูกกับบัญชีเงินฝากของบุคคลทยอยถอนเงินสดผ่านตู้ ATM

ทั้งนี้ หากพบความผิดปกติและพิจารณาแล้วเห็นควรรายงานเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ควรอธิบายพฤติกรรมโดยลำดับระยะเวลา หรือช่วงเวลาที่พบ ข้อมูลของบุคคลที่ถูกรายงานหรือข้อมูล การแสดงตน จะเป็นประโยชน์ในการสอบสวนเส้นทางทางการเงินของสำนักงาน ปปง. ต่อไป